A°. 1887 N°. 23.

PUBLICATIE-BLAD.

VERORDENING,

regelende de onteigening ten algemeenen nutte.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende: dat het noodzakelijk is de onteigening ten algemeenen nutte, in overeenstemming met art. 139 van het Reglement op het beleid der Regeering in deze kolonie, bij koloniale verordening te regelen.

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Algemeene bepalingen.

Art. 1.

Onteigening ten algemeenen nutte kan in het publiek belang van de kolonie en van een of meer eilanden der kolonie plaats hebben.

Art. 2.

In dat publiek belang kan ook ten name van byzondere personen of vereenigingen, aan wie de uitvoering van het werk, dat onteigening vordert, is toegestaan, worden onteigend.

Art. 3.

Ieder, die beweert, eigenaar of mede eigenaar van het goed, waarvan sprake is, te zijn, en niet in het geding van onteigening is geroepen, kan aan den rechter verzoeken, daarin te mogen tusschenkomen, zoolang de eindconclusiën door partijen niet genomen zijn. Hetzelfde recht hebben derde belanghebbenden, waaronder verstaan worden huurders en zij, die zakelijke rechten op het goed hebben.

Bij tegenspraak der hoedanigheid van eigenaar, mede-eigenaar, of derde belanghebbende, wordt de onteigening met

de overigen voortgezet; en zal hij, die beweert, eenig recht op de zaak te hebben, dit alleen op de schadevergoeding kunnen uitoefenen, die in dat geval wordt geconsigneerd.

Art. 4.

De bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, zoo als zij zijn gewijzigd en aangevuld bij de artt. 33, 35, 36 en 37 der verordening van 2 Juli 1874 (Publicatieblad 1875 No. 6), zijn op het geding tot onteigening toepasselijk, voor zooveel daarvan bij deze verordening niet is afgeweken.

TITEL I.

Over onteigening in gewone gevallen.

HOOFDSTUK I.

Over hetgeen aan de verklaring van het algemeen nut vooraf behoort te gaan.

Art. 5.

Geene verklaring van algemeen nut wordt voorgesteld, dan nadat de belanghebbenden in staat zijn gesteld, hunne bezwaren daartegen te doen hooren.

Art. 6.

Te dien einde doet, nadat eenig werk van algemeen nut is ontworpen, de Gouverneur een uitgewerkt plan met uitvoerige kaarten en grondteekeningen van de ten behoeve van dat werk te onteigenen eigendommen vervaardigen.

De bedoelde eigendommen worden, met hunne benamingen of nommers en de namen hunner eigenaars en met aanduiding van de districten, of de wijken, waarin zij gelegen zijn zoo duidelijk mogelijk, aangewezen.

Art. 7.

Ten minste gedurende dertig dagen worden die plannen kaarten en grondteekeningen, wanneer zij eigendommen op Curaçao betreffen, ter Gouvernements Secretarie, of, wanneer zij eigendommen op een der overige eilanden der kolonie betreffen, ten kantore van den Gezaghebber, ter inzage van een ieder nedergelegd.

Van die nederlegging wordt van wege den Gouverneur én in de Curaçaosche Courant, én nog in een ander der in de kolonie verschijnende nieuwsbladen kennis gegeven. Zij wordt daarenboven op het betrokken eiland op de gebruikelijke wijze aan de ingezetenen bekend gemaakt.

De kosten worden door de kolonie vergoed, die ze verhaalt op hen, ten wier name het werk wordt ontworpen.

Art. 8.

De belanghebbenden moeten binnen dertig dagen, na de aan het slot van het vorig artikel vermelde bekendmaking

nnne bezwaren schriftelijk, op Curaçao aan den Gouverneur, op een der overige eilanden der kolonie aan den Gezaghebber opgeven. De Gezaghebber brengt die bezwaren ten spoedigste ter kennis van den Gouverneur en voegt er zijn advies over de ingebrachte bezwaren bij.

Art. 9.

Wanneer tot het maken van het plan gravingen, opmetingen, of het stellen van teekenen op iemands grond noodig geacht worden, moeten de bruikers dier goederen dit gedoogen, mits hun dit tweemaal vier en twintig uren te voren, op Curaçao van wege den Gouverneur, op een der overige eilanden der kolonie door den Gezaghebber, schriftelijk zij aangezegd.

De schade daardoor veroorzaakt, wordt door den kantonrechter begroot en door de kolonie vergoed. Deze verhaalt die kosten op hen, ten wier name het werk wordt ontworpen.

HOOFDSTUK II.

Over de eindaanwijzing der te onteigenen perceelen.

Art. 10.

Het voorstel der verordening tot verklaring van het algemeen nut wijst den aard en de strekking, zoomede de hoofdpunten ter bepaling der algemeene richting van het werk aan, en bij kanalen en wegen, zooveel mogelijk, de plaatsen, door welke zij zullen loopen.

Nadat die verklaring verordening is geworden, benoemt de Gouverneur eene commissie, bestaande, wanneer het te onteigenen eigendom op Curaçao is gelegen, uit twee of meer leden van den Kolonialen Raad, of, wanneer het op een der overige eilanden der kolonie is gelegen, de twee landraden; die, in het eerste geval bijgestaan door den Chef van het Bouwdepartement en door of van wege den Procureur generaal, in het tweede geval door den ambtenaar van het Openbaar-Ministerie, bijeenkomen, ten einde de bezwaren der belanghebbenden tegen het plan, volgens hetwelk de onteigening zal geschieden, aan te hooren.

Die commissie moet hare werkzamheden, met inbegrip van de inzending van het proces-verbaal, in art. 13 vermeld, binnen zes weken, van den dag harer benoeming af, volbracht hebben.

Art. 11.

Uiterlijk veertien dagen, vóór dat de Commissie bijeenkomt, wordt, op Curaçao van wege den Gouverneur, op een der overige eilanden der kolonie door de zorg van den Gezaghebber, tijd en plaats, waarop de Commissie bijeen zal komen, op de gebruikelijke wijze aan de ingezetenen bekend gemaakt. Een en ander wordt tevens in de Curaçaosche Courant, en een of meer andere der in de kolonie verschijnen-

de nieuwsbladen aangekondigd. De kosten komen ten laste van hen, ten wier name het werk wordt uitgevoerd.

De belanghebbenden worden daarbij tevens opgeroepen.

Art. 12.

Zoo spoedig mogelijk en ten minste veertien dagen, vóór de bijeenkomst der commissie op een eiland, moeten de uitgewerkte plans van het werk met de kaarten en grondteekeningen, voor zoover die stukken Curaçao betreffen, ter Gouvernements Secretarie, of, voor zoover zij een der overige eilanden der kolonie betreffen, ten kantore van den Gezaghebber, ter inzage van een ieder nedergelegd worden. Het tweede lid van art. 6 is hier toepasselijk. De bekendmaking geschiedt op de wijze en ten koste, als in het vorig artikel vermeld.

De stukken blijven ter inzage van een ieder liggen, tot dat de Commissie hare werkzaamheden op het eiland heeft volbracht.

Art. 13.

Van de mondeling bij haar ingekomen klachten maakt de Commissie proces-verbaal, door de klagers te onderteekenen, op en zendt dit met de haar schriftelijk medegedeelde bezwaren, benevens hare meening daaromtrent, aan den Gouverneur.

Van dat proces-verbaal en dat advies moet een afschrift op Curaçao ter Gouvernements Secretarie, op een der overige eilanden der kolonie ten kantore van den Gezaghebber, voor ieder, die dit verlangt, ter lezing liggen. Ieder kan er ten zijnen koste een afschrift van nemen.

Art. 14.

Nadat de stukken door den Gouverneur zijn onderzocht, geschiedt de eindelijke aanwijzing der perceelen, welke onteigend moeten worden, door de aanhaling van de plans of kaarten, waarop die perceelen, zoo nauwkeurig mogelijk, zijn aangewezen, en vermelding van hunne benamingen, of nommers, van de namen hunner eigenaars en van de districten, of wijken, waarin zij gelegen zijn. Die aanwijzing geschiedt door den Gouverneur binnen acht maanden, nadat de Commissie haren arbeid heeft volbracht.

Wanneer de Gouvernements beschikking niet binnen dien tijd genomen is, vervalt de verordening, waarbij het algemeen nut verklaard is. Geene nieuwe verordening mag daaromtrent voorgesteld worden, dan nadat op nieuw de formaliteiten, bij art. 5 en volgende voorgeschreven, hebben plaats gehad.

Indien andere perceelen, dan die, welke bij het eerste plan vermeld zijn, moeten worden onteigend, worden de bepalingen der vier voorgaande artikelen ten aanzien dier perceelen toegepast.

Art. 15.

De Gouvernements beschikking wordt in de Curaçaosche Courant en in een of meer daarbij aan te wijzen, in de kolonie verschijnende nieuwsbladen openbaar gemaakt. Zij wordt daarenboven, op Curaçao van wege den Gouverneur, op een der overige eilanden der kolonie door de zorg van den Gezaghebber, op de gebruikelijke wijze aan de ingezetenen bekend gemaakt.

Art. 16.

Perceelen die onteigend moeten worden, ten gevolge van veranderingen in de door de aanwijzing, in art. 14 genoemd, vastgestelde richting, worden mede door den Gouverneur op de wijze en binnen den tijd, bij dat artikel bepaald, aangewezen.

De Gouvernements beschikking deelt de redenen mede, welke de verandering hebben doen noodig keuren. Zij wordt op de wijze, bij art. 15 vermeld, ter algemeene kennis gebracht.

Zij heeft geenerlei kracht zoo de formaliteiten, bij de artt. 10, 11, 12 en 13 voorgeschreven, daaraan niet zijn voorafgegaan.

HOOFDSTUK III.

Van het geding tot onteigening.

Art. 17.

Zoodra de Gouvernements beschikking het te onteigenen goed heeft aangewezen, moet de onteigenende partij den eigendom, vrij van alle lasten en rechten, daarop rustende, bij minnelijke overeenkomst pogen te verkrijgen.

Zij kan er echter erfdienstbaarheden op gevestigd laten.

Wanneer het eigendommen betreft, welker vervreemding, volgens de algemeene verordening, niet zonder machtiging van rechterlijke, of administratieve macht kan plaats hebben, is die machtiging ook in dit geval noodig. Het eigendom mag voor geenen lageren prijs worden afgestaan, dan waarop dat, vóór de machtiging, geschat zal wezen door drie deskundigen, door den bevoegden rechter te benoemen.

De akte van overdracht wordt op de wijze, bij algemeene verordening bepaald, in de openbare registers ten koste der verkrijgers overgeschreven.

Art. 18.

Ingeval de onteigenende partij geene overeenkomst heeft kunnen treffen, doet zij de eigenaars, in de Gouvernements beschikking aangewezen, voor het Hof, of den Raad van Justitie, onder welks rechtsgebied die goederen gelegen zijn, dagvaarden, ten einde de onteigening dier perceelen te hooren uitspreken en het bedrag der schadeloosstelling te hooren vaststellen.

Art. 19.

In het geding ter onteigening treden, wanneer de uitvoering van het werk aan bijzondere personen, of vereenigingen is toegestaan, deze als eischende partij op. Waar dit het geval niet is, wordt het geding op naam van den Procureur-generaal gevoerd.

Art. 20.

Wanneer de eigenaar buiten de kolonie woont, of zijne woonplaats onbekend is, wordt het geding gevoerd tegen den gevolmachtigde, of bewindvoerder, indien een zoodanige binnen de kolonie bekend is, en, zoo ook deze onbekend is, tegen een derde binnen het ressort van den rechter wonende, en door dezen, op verzoek en ten koste der onteigenende partij, te dien einde te benoemen. De alzoo benoemde kan, bij het ophouden zijner betrekking, het loon van den bewindvoerder eens afwezigen en daarenboven de gemaakte onkosten in rekening brengen.

Desniettemin is de eigenaar gerechtigd, ten dage, in art. 23 genoemd, op de dagvaarding, aan den gevolmachtigde, bewindvoerder, of door den rechter benoemde gedaan, te verschijnen; in welk geval de dagvaarding als aan hem geschied wordt beschouwd; en het geding tegen hem wordt gevoerd.

Art. 21.

De onteigening van al de binnen het rechtsgebied van denzelfden rechter voor het werk noodige en niet bij minnelijke overeenkomst verkregen eigendommen moet te gelijker tijd gevraagd worden, op straffe van veroordeeling van den eischer in al de kosten van de gedingen, over later aangevraagde onteigeningen gevoerd.

Deze bepaling is niet van toepassing op perceelen, krachtens art. 16 ter onteigening aangewezen.

Art. 22.

De dagvaarding moet, op straffe van nietigheid, de som, welke als schadeloosstelling aangeboden wordt, vermelden.

Art. 23.

Ten minste drie dagen, vóór de verschijning, legt de onteigenende partij, tot staving van haren eisch, ter griffie van het Hof, of den Raad over:

1°. De Gouvernements beschikking, waarbij de te onteigenen perceelen worden aangewezen;

2°. een door den Procureur-generaal, of den ambtenaar van het openbaar-Ministerie afgegeven bewijs, dat de Commissie tot aanhooring van de bezwaren der belanghebbenden zitting gehouden heeft op het eiland, waarop het goed, welks onteigening gevorderd wordt, gelegen is; alsmede de Curaçaosche Courant, waarin die zitting ten minste veertien dagen te voren is bekend gemaakt;

3°. een door den Gouvernements-Secretaris, of den Gezaghebber afgegeven bewijs, dat de uitgewerkte plans met de daarbij behoorende kaarten en grondteekeningen, overeenkomstig art. 12, op Curaçao ter Gouvernements-Secretarie, op een der overige eilanden der kolonie ten kantore van den Gezaghebber, gelegen hebben.

Art. 24.

De zaken, aangaande onteigening ten algemeenen nutte worden door den rechter vóór elke andere behandeld.

Ten dage dienende concludeert de aanlegger tevens tot benoeming van één of meer deskundigen ter opneming der schade, door de onteigening aan de eigenaars en derde belanghebbenden te veroorzaken.

Op denzelfden dag, of uiterlijk acht dagen daarna, geven de verweerders de gronden hunner tegenspraak bij conclusie op.

Partijen kunnen in dezelfde terechtzitting hare conclusiën bij pleidooi breeder ontwikkelen.

Alle gronden van verdediging, zoo exceptiën, als die, welke de hoofdzaak aangaan, worden, op verbeurte van het recht, om de overige in te brengen, te gelijker tijd voorgesteld.

Oproeping tot vrijwaring wordt niet toegelaten.

Indien van twee of meer gedaagden de een verschijnt, de ander niet, wordt met den verschijnenden onmiddellijk voortgeprocedeerd; en de uitspraak geschiedt tusschen al de partijen bij een en hetzelfde vonnis, hetwelk als een vonnis op tegenspraak gewezen wordt beschouwd, en waartegen geen verzet toegelaten wordt.

Het openbaar-ministerie neemt zijne conclusie in dezelfde terechtzitting, of uiterlijk binnen vijf dagen daarna.

Uiterlijk acht dagen, na de terechtzitting, doet de rechter uitspraak.

Art. 25.

De rechter kan aan de onteigenende partij haren eisch niet oewijzen:

1°. wanneer de verordening ontbreekt, waarbij het algemeen nut van het werk verklaard is;

2°. wanneer de Gouvernements beschikking, waarbij de aanwijzing ter onteigening der in de dagvaarding vermelde goederen is geschied, niet wordt overgelegd;

3°. wanneer het blijken mocht, dat de commissie tot aanhooring van de bezwaren der belanghebbenden bij de richting van het werk op het eiland, waarop het goed, welks onteigening gevorderd wordt, gelegen is, geene zitting gehouden heeft, of wel dat de zitting niet vooraf in de Curaçaosche Courant bekend is gemaakt;

4°. wanneer de uitgewerkte plans met de daarbij behoorende kaarten en grondteekeningen niet, overeenkomstig art. 12, op een der daarbij aangeduide plaatsen ter inzage gelegen hebben.

Art. 26.

Buiten de gevallen, waarin de dagvaarding nietig verklaard, of de eisch om eenige andere reden ontzegd is, benoemt het Hof, of de Raad een of meer deskundigen in oneffen getale.

Het betrokken college benoemt voorts een zijner leden, om, vergezeld van een griffier, als commissaris, bij het onderzoek der deskundigen tegenwoordig te zijn; en wijst, ingeval het geding voor het Hof wordt gevoerd, het nieuwsblad aan, waarin de aankondiging door het openbaar-ministerie, in het volgend artikel vermeld, moet geschieden.

Art. 27.

Het vonnis des rechters wordt door de onteigenende partij aan de wederpartij beteekend ten minste acht dagen vóór dien, waarop het onderzoek is bepaald, met oproeping, om daarbij tegenwoordig te zijn. Bij afwezigheid der tegenpartij gaat het onderzoek door.

Binnen acht dagen, nadat het vonnis is gewezen, wordt het door de meest gereede partij aan de deskundigen beteekend.

De rechter-commissaris bepaalt, met inachtneming van den meest mogelijken spoed, tijd en plaats van het onderzoek der deskundigen, en geeft daarvan onmiddellijk kennis aan het openbaar-ministerie. Dit doet, ingeval het geding voor het Hof wordt gevoerd, daarvan aankondiging in het nieuwsblad, in het vonnis aangewezen. Wordt het geding voor den Raad gevoerd, dan geschiedt deze aankondiging op de daartoe gebruikelijke wijze. De griffier roept de deskundigen op.

Derde belanghebbenden kunnen bij dat onderzoek tegenwoordig zijn, ten einde ook hunne schade te doen begrooten.

Art. 28.

De deskundigen leggen op de plaats des onderzoeks in handen van den rechter-commissaris den eed af.

Zij kunnen op de gronden, in art. 1932 van het Burgerlijk Wetboek vermeld, door partijen gewraakt worden.

De rechter-commissaris beslist over de redenen van wraking, die niet, dan vóór de eedsaflegging mogen worden voorgesteld. Van zijne beslissing valt geen hooger beroep.

In de plaats der deskundigen, die niet opgekomen zijn of weigeren, aan hunne verplichtingen te voldoen, als ook in de plaats van die, tegen welke hij de wraking heeft aangenomen, benoemt hij anderen. Indien, ten gevolge daarvan, het onderzoek moet worden uitgesteld, bepaalt de rechter-commissaris daarvoor een naderen tijd, waarvan noch beteekening door partijen, noch aankondiging door het openbaar-ministerie geschiedt.

De rechter-commissaris brengt de bepaling dezer verordening omtrent de begrooting der schadeloosstelling, voor zooveel ter zake vereischt wordt, onder de aandacht der deskundigen.

Art. 29.

Partijen kunnen aan den rechter-commissaris en de deskundigen al die stukken mededeelen en al de gronden opgeven, welke, volgens haar oordeel, tot eene juiste bepaling der schade kunnen leiden.

Art. 30.

Ook ambtshalve kan de rechter-commissaris ten allen tijde die personen voor zich en voor de deskundigen doen verschijnen, wier inlichtingen hij tot betere beoordeeling der zaak nuttig mocht achten.

Indien deze personen schadeloosstelling vorderen, wordt die door den rechter-commissaris begroot en daarvan melding gemaakt in het proces verbaal.

Art. 31.

De formaliteiten, bij het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voorgeschreven omtrent het getuigenverhoor en het bericht van deskundigen, zijn ten deze niet toepasselijk.

Art. 32.

Wanneer de deskundigen, of de personen, wier verschijning de rechter-commissaris gelast heeft, op den bepaalden tijd, ofschoon behoorlijk geroepen, niet opkomen, of zonder wettige redenen weigeren, den eed te doen, of de van hen gevraagde inlichtingen te geven, worden zij door den rechter-commissaris veroordeeld tot vergoeding der te vergeefs gedane onkosten en tot eene boete van niet meer dan vijf en twintig gulden; alles onverminderd hunne gehoudenheid jegens de partijen tot vergoeding van kosten, schaden en interessen.

Hij kan hen echter op hun verzet bij ongezegeld verzoekschrift, om billijke redenen, van de tegen hen uitgesproken veroordeeling vrijstellen.

Art. 33.

De griffier maakt een proces-verbaal op, door den rechter-commissaris en hem te onderteekenen, van het bij het onderzoek gebeurde.

Hij neemt daarin de verklaringen op der personen, bij het onderzoek gehoord, welke verklaringen hun worden voorgelezen en door hen onderteekend. De deskundigen doen hun advies in het proces-verbaal opnemen, of voegen het er onderteekend bij. In het eerste geval teekenen zij mede het proces-verbaal.

Ingeval een deskundige, of ander gehoord persoon niet kan teekenen, of weigert, dit te doen, wordt daarvan melding gemaakt in het proces-verbaal, met opgave der redenen.

De deskundigen verklaren de gronden, waarop hunne bepaling der schadeloosstelling rust.

Zij begrooten ook de schadeloosstellingen aan derde belanghebbenden te betalen, voor zoover die bij deze verordening niet zijn geregeld.

In het proces-verbaal wordt de dag vermeld, waarop de nederlegging ter griffie, in het volgende artikel voorgeschreven, zal plaats hebben.

Art. 34.

Een en ander wordt gedurende veertien dagen ter inzage der partijen alsook der derde belanghebbenden op de griffie nedergelegd, waarvan, ingeval het geding voor het Hof wordt gevoerd, door den griffier in een nieuwsblad, door den rechter-commissaris aan te wijzen, kennis wordt gegeven.

Wordt het geding voor den Raad gevoerd, dan geschiedt deze kennisgeving op de daartoe gebruikelijke wijze.

Art. 35.

Gedurende die veertien dagen, kunnen partijen en derde belanghebbenden hunne bezwaren, na die aan de wederpartij te hebben beteekend, schriftelijk aan den rechter-commissaris indienen.

Art. 36.

Na afloop dier veertien dagen, brengt de rechter-commissaris in de eerstvolgende, voor de behandeling van burgerlijke zaken bestemde terechtzitting zijn rapport uit, zonder dat er eenige verdere oproeping van partijen vereischt wordt.

Op dezelfde terechtzitting kunnen derde belanghebbenden conclusiën nemen en, zoowel als partijen, hunne conclusiën nader bij pleidooi doen ontwikkelen. Het openbaar-ministerie neemt zijne conclusiën in dezelfde terechtzitting, of uiterlijk binnen acht dagen daarna.

Uiterlijk veertien dagen na die terechtzitting, doet de rechter, indien hij geen gebruik heeft gemaakt van de bevoegdheid, in art. 236 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering toegekend, uitspraak over de onteigening en over de schadeloosstelling, aan de eigenaars en derde belanghebbenden uit te keeren.

Art. 37.

Gebouwen, van welke een gedeelte onteigend wordt, moeten, op de vordering des eigenaars, bij zijne conclusie, in art. 24 genoemd, door de onteigenende partij geheel worden overgenomen.

Ditzelfde zal met erven moeten geschieden, wanneer deze door de onteigening tot een vierde hunner uitgestrektheid verminderen, of kleiner, dan tien are worden.

Deze overneming kan echter niet gevorderd worden, wanneer het overgebleven stuk gronds onmiddellijk aan een ander erf van denzelfden eigenaar grenst.

Art. 38.

Bij de berekening der schadevergoeding wordt niet gelet op nieuwe getimmerten, of op veranderingen, gemaakt, na de nederlegging ter inzage, in art. 7 of in art. 12 bepaald, naar gelang het goed, volgens het plan, in eerstgemeld, of volgens dat, in laatst gemeld artikel genoemd, ter onteigening is aangewezen.

Art. 39.

Alleen de werkelijke waarde der goederen, niet de denkbeeldige, welke zij uitsluitend voor den persoon des eigenaars hebben, komt in aanmerking.

Art. 40.

Bij de berekening der schadeloosstelling wordt acht gegeven op de mindere waarde, welke voor de niet onteigende goederen het noodzakelijk gevolg van de onteigening is.

Art. 41.

Bij onteigening van een verhuurd goed wordt door de onteigenende partij aan den huurder, wiens huurtijd nog één of meer jaren moet duren, tot schadeloosstelling eene som betaald, gelijkstaande aan den huurprijs van twee jaren.

Indien nochtans de te veld staande vruchten, of de onkosten welke de huurder aantoont, gedurende de laatste twee jaren aan het goed te hebben besteed, meer beloopen, dan de tweejarige huurprijs, wordt de waarde dier vruchten, of het bedrag dier onkosten als schadeloosstelling betaald.

Indien de huurder minder, dan een jaar, doch meer dan eene maand, huur had, wordt hem de huurprijs van één vol jaar, of de waarde der te veld staande vruchten, zoo die meer beloopt, vergoed.

Indien de huurder eene maand of minder huur had, of indien de verhuring, of hare verlenging na een der termijnen, in art. 38, volgens de daarbij vermelde onderscheiding, aangewezen, heeft plaats gehad, wordt door de onteigenende partij aan den huurder geene schadeloosstelling betaald, maar heeft deze eene vordering tot schadevergoeding tegen den verhuurder, ten ware anders mocht zijn overeengekomen.

Art. 42.

De hypotheekhouder heeft geen recht op eenige afzonderlijke schadevergoeding. Hij oefent zijn recht alleen uit op de som, die aan den van zijn erf onteigende is toegekend, en zulks onverschillig, of zijne schuldvordering al dan niet opeischbaar zij.

Hij heeft geen recht, de betaling zijner geheele schuldvordering te eischen, wanneer slechts een gedeelde van het verhijpothekeerde goed onteigend wordt.

Wanneer de hypotheek tot zekerheid eener voorwaardelijke schuld, of eener schuld van onbepaalde grootte is gesteld, kan de schuldeischer vorderen, dat die som tot het beloop der

in de akte opgegevene waarde geconsigneerd of in een van de grootboeken der nationale werkelijke schuld, ter zijner keuze, worde ingeschreven; in het eerste geval tot dat de onzekerheid omtrent het bestaan der schuld hebbe opgehouden.

Wanneer de hypotheek tot zekerheid van altijddurende renten is gesteld, wordt het twintigvoudig bedrag der jaarlijksche rente uit de schadeloosstelling voldaan.

Art. 43.

Wanneer, ten gevolge dér onteigening, een recht van erfdienstbaarheid verloren wordt, zal de vergoeding uit de aan den onteigende toegekende som worden gevonden; en daarop bij de bepaling dier som worden gerekend. Bij de berekening wordt vooral de meerdere, of mindere, noodzakelijkheid dier erfdienstbaarheid, en de mogelijkheid, haar door eene andere te doen vervangen, in het oog gehouden.

Art. 44.

Hij, die op het onteigende goed een recht van vruchtgebruik had, heeft slechts aanspraak op de interessen van de aan den onteigende als schadeloosstelling toegekende som, welke op zijn verlangen in een der grootboeken der nationale werkelijke schuld of bij eene andere instelling ter zijner keuze, wordt ingeschreven.

Hetzelfde geldt voor hen, die een recht van gebruik, of bewoning op het onteigende goed hebben, doch alleen tot een bedrag, berekend naar gelang van hun genot, door de deskundigen te bepalen.

Bij onteigening van fideicommissaire goederen, doet de bezwaarde erfgenaam de schadeloosstelling in een der grootboeken of bij eene andere instelling ter zijner keuze inschrijven.

Art. 45.

Zij, die door de onteigening een recht van grondrenten verliezen, hebben uit de som, tot schadeloosstelling aan den schuldplichtige toegewezen, recht op den afkoopprijs bij de vestiging bepaald, en, bij gebreke van zoodanige bepaling, op het twintigvoudig bedrag der jaarlijksche, of gemiddelde opbrengst, volgens de regels, in art. 780 van het Burgerlijk Wetboek gesteld.

Art. 46.

Bij verlies, tengevolge van onteigening van een in erfpacht bezeten grond, wordt de vergoeding, aan den erfpachter verschuldigd, door de deskundigen begroot, die daarbij letten op den tijd, dien het recht waarschijnlijk nog zou hebben geduurd.

Op gelijke wijze bepalen zij, wat uit de schadeloosstelling aan hem, die een recht van opstal verliest, zal worden betaald.

Art. 47.

Wanneer de onteigening niet den geheelen grond, waarop de in de vorige artikelen genoemde rechten rusten, maar slechts een gedeelte treft, wordt de schadeloosstelling in evenredigheid van het niet onteigende tot het onteigende gedeelte, naar de bovenstaande regels, berekend.

Art. 48.

Wanneer de bij het vonnis bepaalde schadevergoeding meer bedraagt, dan het gedane aanbod, wordt de onteigenende partij, en in de overige gevallen de verweerder, in de kosten veoordeeld.

Art. 49.

Wanneer het vonnis bij verstek is gewezen, kan men daartegen binnen acht dagen, na de beteekening op de wijze in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvoordering, gewijzigd en aangevuld bij art. 33 der verordening van 2 Juli 1874 (Publicatie-blad 1875 N°. 6), voorgeschreven, in verzet komen.

HOOFDSTUK IV.

Over de betaling van de schadeloosstelling.

Art. 50.

Het vonnis van onteigening vervalt, wanneer niet binnen zes maanden, nadat het in kracht van gewijsde is gegaan, de schadeloosstelling betaald, of, in de gevallen, waarin dit, volgens deze verordening, kan geschieden, geconsigneerd is. De onteigende partij is alsdan gehouden tot vergoeding der schade, welke de wederpartij daardoor mocht hebben geleden. Onder die schade zijn echter niet begrepen de proceskosten, waarin de onteigende mocht zijn veroordeeld, noch ook het verlies der voordeelen, die de onteigende uit de onteigening zou hebben getrokken.

Onder de schadeloosstelling zijn begrepen de wettelijke interessen daarvan, te rekenen van den achtsten dag, nadat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan.

Art. 51.

Wanneer zij, tegen wie de onteigening is uitgesproken, de bepaalde schadeloosstelling weigeren aan te nemen, kan de onteigenende partij zich in het bezit doen stellen van het onteigende goed, mits de schadeloosstelling aangeboden en geconsigneerd zij op de wijze, in de Tweede Afdeeling van den Vierden Titel van het Derde Boek van het Burgerlijk Wetboek bepaald.

Art. 52.

In het geval van het voorgaand artikel, wordt de onteigenende partij, op bevelschrift van den Voorzitter van het Hof, of den Raad, desnoods door middel van den sterken arm, in het bezit der onteigende goederen gesteld.

Bij haar verzoekschrift aan dien Voorzitter moet zij een afschrift van het vonnis overleggen, waarbij de onteigening uitgesproken is, en eene verklaring van den betrokken griffier, dat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan.

Ook de akte, waaruit van het aanbod van gereede betaling en van de daarop gevolgde consignatie, of wel alleen van de consignatie in het geval van het volgend artikel, blijkt, moet worden overgelegd.

Art. 53.

Wanneer onder de onteigenende partij besiag op de schadeloosstelling gelegd, of wanneer er rangregeling gevraagd mocht worden, doet zij terstond, zonder eenig aanbod, de gelden consigneeren en zich op de hierboven bepaalde wijze in het bezit stellen.

Art. 54

Het vonnis van onteigening wordt tegen overlegging van een duplicaat der quitantie van betaalde schadeloosstelling, of van een afschrift der beschikking van den Voorzitter van het Hof, of den Raad, waarbij de inbezitneming wordt toegestaan, in de openbare registers, bedoeld bij art. 665 van het Burgerlijk Wetboek, overgeschreven.

Door die overschrijving gaat de eigendom op de onteigenende partij over, vrij van alle lasten en rechten, daarop rustende. Alleen erfdienstbaarheden kunnen op het onteigende goed gevestigd blijven; doch niet dan met goedvinden der onteigenende partij.

Art. 55.

Alle belastingen, hoegenaamd, waarmede het onteigende goed is bezwaard, of die daarvan worden betaald, gaan van den dag, waarop het eindvonnis van onteigening in kracht van gewijsde is gegaan, of waarop, in het geval van art. 52, de inbezitneming heeft plaats gehad, op de onteigenende partij over.

Art. 56.

Indien, tengevolge van oorzaken, welke de onteigenende bij machte was uit den weg te ruimen, met het werk, waartoe werd onteigend, niet binnen één jaar, nadat het eindvonnis van onteigening in kracht van gewijsde is gegaan, aanvang is gemaakt, of de arbeid daaraan meer, dan een jaar mocht zijn gestaakt, of indien uit andere omstandigheden is aan te toonen, dat het werk blijkbaar niet tot stand zal worden gebracht, kan de onteigende bij den rechter het afgestaan goed terugvorderen in den toestand, waarin het zich alsdan bevindt, doch onder gehoudenheid, om, in evenredigheid tot de terugontvangen waarde, de schadeloosstelling terug te geven.

TITEL II.

Over onteigening bij besmetting.

Art. 57.

Onteigening ter afwering eener gevreesde, of tot het stuiten van den voortgang eener aanwezige besmetting heeft plaats uit kracht van eene beschikking van den Gouverneur verklarende, dat daarvoor genoegzame reden bestaat. Wanneer echter het gevaar slechts voor een der eilanden buiten Curaçao in het bijzonder te duchten is, kan die verklaring ook bij beschikking van den Gezaghebber geschieden, die daarvan, zoo spoedig mogelijk, aan den Gouverneur kennis geeft.

In zeer dringende gevallen kunnen, op Curaçao de Procureur-generaal, op een der overige eilanden der kolonie de ambtenaar van het Openbaar Ministerie, hiertoe overgaan, mits van de beschikking binnen tweemaal vierentwintig uren, de eerste aan den Gouverneur, de tweede aan den Gezaghebber, kennis gevende.

De Gezaghebber doet van de hem gedane kennisgeving, zoo spoedig mogelijk, mededeeling aan den Gouverneur.

In de beschikking van den Gouverneur, van den Gezaghebber, van den Procureur generaal, of van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie, worden de goederen, die onteigend moeten worden, met opnoeming van de namen der eigenaars, aangewezen; en wordt daarin wijders melding gemaakt van de schriftelijke verklaring van een deskundige, waaruit van de noodzakelijkheid dier onteigening blijkt.

De beschikking wordt op de gebruikelijke wijze ter openbare kennis gebracht en, op Curaçao, daarenboven in een of meer daarbij aan te wijzen, in de kolonie verschijnende nieuwsbladen geplaatst.

Indien de beschikking de onteigening betreft van besmette, of van besmetting verdachte voorwerpen, kunnen die voorwerpen, onmiddellijk, of later door, of van wege den ambtenaar, met de onteigening belast, worden in beslag genomen.

Art. 58.

De beschikking van den Gezaghebber, of van den Procureur-generaal kan door den Gouverneur; die van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie door den betrokken Gezaghebber, indien zij met de algemeene verordeningen, of het algemeen belang strijdig is, voor een te bepalen tijd geschorst, of wel vernietigd worden.

De gezaghebber brengt de door hem bevolen schorsing, of vernietiging dadelijk ter kennis van den Gouverneur.

De daartoe strekkende beschikking van den Gezaghebber kan om eene der bovenvermelde redenen door den Gouverneur worden geschorst, of vernietigd.

In alle gevallen is de beschikking, waarbij de schorsing, of vernietiging is bevolen, met redenen omkleed.

De beschikking tot schorsing, of vernietiging wordt op de gebruikelijke wijze ter openbare kennis gebracht, en op Curaçao, daarenboven in een of meer daarbij aan te wijzen, in de kolonie verschijnende nieuwsbladen geplaatst.

Art. 59.

Schorsing stuit onmiddellijk de werking der geschorste beschikking; doch kan niet langer dan één jaar duren.

Art. 60.

Is binnen den voor de schorsing bepaalden tijd de vernietiging der geschorste beschikking niet bevolen, dan wordt die beschikking geacht geldig te zijn.

Art. 61.

Eene beschikking, die geschorst is geweest, kan niet op nieuw worden geschorst.

Art. 62.

Vernietiging van wege strijd met de algemeene verordeningen brengt mede vernietiging van al de gevolgen der vernietigde beschikking. Bij vernietiging van wege strijd met het algemeen belang kunnen die gevolgen, welke niet met dat belang strijden, in stand blijven.

Art. 63.

De Gezaghebber, de Procureur-generaal, of de ambtenaar van het Openbaar Ministerie zorgt, ingeval van schorsing, of vernietiging zijner beschikking, dat aan de artt. 59 en 62 worde voldaan.

In geval van schorsing of vernietiging der beschikking van den Gezaghebber, waarbij de schorsing, of vernietiging der beschikking van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie is bevolen, zorgt de eerstgenoemde, dat op nieuw in de zaak, die bij de geschorste, of vernietigde beschikking van den tweeden genoemden is behandeld, voor zooveel noodig, worde voorzien.

Art. 64.

Bij gebreke van minnelijke schikking dient, in het geval van het voorgaand artikel, de ambtenaar, met de onteigening belast, een verzoekschrift aan den Kantonrechter in, strekkende, dat de onteigening door hem worde uitgesproken en de schadeloosstelling bepaald.

Bij het verzoekschrift moet de beschikking, volgens het voorgaand artikel gegeven, worden overgelegd.

De Kantonrechter benoemt daarop onmiddellijk een of meer deskundigen, in oneffen getale, welke, na beëedigd te zijn, hun oordeel omtrent de hoegrootheid der schadeloosstelling uitbrengen.

Art. 65.

De Kantonrechter is met zijn griffier bij het onderzoek der deskundigen tegenwoordig.

Hij laat terstond van hunne meening en de gronden, daarvoor door hen aangevoerd, door zijn griffier proces-verbaal opmaken, en bepaalt onmiddellijk daarna, of uiterlijk drie maal vierentwintig uren later, de verschuldigde schadevergoeding.

De eigenaar wordt, indien hij op het eiland woont, waar het onderzoek moet plaats hebben, door den Kantonrechter, zooveel noodig schriftelijk, uitgenoodigd, bij het onderzoek der deskundigen tegenwoordig te zijn; desgelijks, indien het de onteigening van een besmet voorwerp geldt, de personen, bij welke het gevonden is.

Derde belanghebbenden kunnen bij het onderzoek tegenwoordig zijn, ten einde ook hunne schade te doen begrooten.

De artikelen 28 en 32 zijn ook hier toepasselijk, behoudens dat hetgeen dáár van den Rechter commissaris gezegd is, op den Kantonrechter toepasselijk wordt.

Geenerlei andere formaliteiten behoeven hier in acht te worden genomen.

De termijnen worden, naar gelang der omstandigheden, door den Kantonrechter, desnoods van uur tot uur, bepaald.

Tegen het vonnis des Kantonrechters, waarbij de onteigening is uitgesproken, wordt noch verzet, noch hooger beroep toegelaten.

Art. 66.

De overgang van den eigendom, voor zooverre het roerende goederen betreft, heeft niet plaats, dan nadat van wege den ambtenaar, met de onteigening belast, de schadeloosstelling is betaald, of geconsigneerd; het laatste, wanneer op het eiland, waar het onteigende goed zich bevindt, de gelegenheid ontbreekt de betaling te doen, of de onteigende weigeren mocht, op het hem gedane aanbod de schadevergoeding te ontvangen; of wel wanneer er beslag op die penningen mocht zijn gelegd. Art 50 is ook hier van toepassing.

Bij onroerende goederen gelden de bepalingen van het Vierde Hoofdstuk van den Eersten Titel, behoudens dat hetgeen dáár van den president van het Hof of den Raad gezegd is, op den Kantonrechter toepasselijk wordt; en de overlegging van de verklaring des griffiers, in art. 52 voorgeschreven, vervalt.

De schadeloosstelling komt ten laste van de kolonie.

TITEL III.

Over onteigening bij oorlog, of brand

Art. 67.

Wanneer, ingeval van oorlog, of brand, oogenblikkelijke inbezitneming volstrekt noodzakelijk geacht wordt, kan deze

op last van de hoogste burgerlijke, of militaire overheid, ter plaatse aanwezig, geschieden.

Door oorlog wordt hier niet enkel openbaar verklaarde oorlog, maar ook het geval verstaan, waarin de geheele kolonie, of wel een of meer eilanden der kolonie in staat van oorlog, of van beleg zijn gesteld.

De eigendom gaat onmiddellijk op dengene over, in wiens naam de inbezitneming is geschied, vrij van alle lasten en rechten, daarop rustende. Alle in art. 55 genoemde lasten of belastingen, waarmede het onteigende goed is bezwaard, gaan van den dag der inbezitneming op hem over.

Art. 68.

Zoodra mogelijk, na de onteigening, moet degene, die haar bevolen heeft, aan de onteigenden gerechtelijk eene schadevergoeding doen aanbieden, of in de gevallen, in art. 53 genoemd, consigneeren.

Indien dit aanbod, of die consignatie niet binnen drie maanden is geschied, alsmede wanneer met het aangebodene, of geconsigneerde geen genoegen wordt genomen, kan de schadevergoeding in rechten door de onteigenden worden gevorderd.

In het eerste geval kan de kolonie de bedoelde schadeloosstelling van hen, die de onteigening gelast hebben, persoonlijk terugvorderen, ten ware het verzuim buiten hunne schuld mocht hebben plaats gehad.

Art. 69.

De wettelijke interessen der verschuldigde schadevergoeding moeten van den dag der inbezitneming aan de onteigenden worden betaald.

Art. 70.

Wanneer hij, in wiens naam de onteigening gelast is, den eigendom van het goed niet langer voor het beoogde doel noodig acht, en er nog geene drie jaren sedert de onteigening verloopen zijn, is de onteigende bij voorkeur boven alle anderen tegen betaling van den prijs, door deskundigen te begrooten, tot de verkrijging daarvan gerechtigd.

Gegeven te Willemstad, den 13 Juli 1887
N. VAN DEN BRANDHOF.
De Gouvernements Secretaris,
HELLMUND.

Uitgegeven den 20n. December 1887.
De Gouvernements Secretaris,
HELLMUND.